

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Kannatetaan esitystä, erittäin hyvä kohderyhmän työllistymiseen ja osallistumisen vahvistamiseen. Esitämme, että tähän lisätään myös osatyökykyiset

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Kohderyhmän määritys nykyistä täsmällisemmin on pääosin hyvä, erityisesti kun palkkatuki kohdentuu erityisen haastavassa työllisyysasemassa oleviin työnhakijoihin. Kohderyhmärajauksessa ollaan kuitenkin jättämässä kokonaan palkkatuen ulkopuolelle 25-49 -vuotiaat toisen asteen ammatillisen koulutuksen suorittaneet henkilöt. Esitämme, että huomioidaan työmarkkinoiden muuttuneet/lisääntyneet osaamistarpeet myös 25-49- vuotiaiden osalta.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**

- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Hyvinvointialueen lisääminen työnantajiin on perusteltua samoin kuin luonnollisen henkilön poistaminen työnantajista.

Esityksen mukaan työnantajaa koskeviin palkkatuen myöntämisedellytyksiin lisättäisiin säännös siitä, ettei palkkatukea voitaisi myöntää samalle työnantajalle uudestaan saman työntekijän palkkakustannuksiin. Alueilla, jossa on vähän yritysten työpaikkoja, järjestöjen ja kuntien palkkatukityöllä on ollut iso merkitys henkilöiden osallisuuden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Työntekijän tulisi tarvittaessa saada uudestaan palkkatukityö myös samalla työnantajalla, mikäli palkkatukiehdot muutoin täyttyisivät ja se on yksilön kannalta paras ratkaisu sillä hetkellä.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Yksinkertaistaa tuen laskutusta mutta lisää työnantajien kustannuksia. Savonlinnan kaupungin työllistämisen kulut tulevat nousemaan. Myös yhdistysten ja järjestöjen on vaikeampi työllistää jatkossa.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Savonlinnan kaupunki kannattaa esitystä, 50 %:n palkkatuki selkeyttää ja parantaa ennakoitavuutta. Tuen määrä ja kesto selkeytyvät, joka helpottaa ohjaus ja neuvontatyötä sekä työnantajien, että työnhakijoiden suuntaan ja on kannatettava muutos. Viiden kuukauden palkkatukijakso on liian lyhyt. Tuen keston tulee olla vähintään sen pituinen, että työssäoloehto täyttyy. Lisäksi 10 kuukauden palkkatukijakso on vielä melko lyhyt aika, kun kysymyksessä on vajaakuntoiset ja heikosti työllistyvät henkilöt, joten tuen kestoksi ehdotetaan vähintään 12 kuukautta. Pitkäaikaistyöttömän / osatyökykyisen työllistäminen vaatii työnantajalta usein työn räätälöintiä ja pidempi tukijakso lisäisi työnantajan kiinnostusta palkkatuella työllistämiseen, sillä työhön perehdyttäminen vie resursseja

työnantajalta. Palkkatuen myöntäminen uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä on kannatettavaa, mutta tärkeämpää olisi tukea pidempää jaksoa samalla työnantajalla, sillä pitkäaikaistyöttömät tarvitsevat vakautta ja pitkäjänteisyyttä työllistämiseen.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- Tuen määrä olisi **70 prosenttia palkkakustannuksista**
- Tuki myönnettäisiin **10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään **24 kuukauden jaksoissa.**

Esitys on erittäin kannatettava ja perusteltu

8 § 100 prosentin palkkatuki

- Tuki myönnettäisiin **10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Kolmannen sektorin 100% tuen sekä työnantajien sivukulujen huomioiminen on kannatettavaa. Tämä palkkatuki kohdentuu pisimpään työttömänä olleisiin henkilöihin, joilla on usein merkittäviä osaamisen puutteita. Kolmannen sektorin elinkeinotoimintaa harjoittaviin toimijoihin ei tulisi soveltaa de minimis-tukiehtoa, sillä se rajoittaa paljon isompien välityömarkkinatyöllistäjien mahdollisuuksia työllistää pitkäaikaistyöttömiä.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi **50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.
- Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana

50 prosentin palkkatuki koko oppisopimuskoulutuksen keston ajaksi on hyvä muutos. Esitys lisää työnantajien mahdollisuuksia palkata oppisopimuskoulutukseen palkkatuella, etenkin sellaisia työnhakijoita, joiden osalta arvioidaan ammatillisen osaamisen olevan työllistymisen esteenä.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Ei lausuttavaa

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki on perusteltu ja parantaa ikääntyvien työllistymismahdollisuuksia. Tukikelpoisina palkkakustannuksina tässäkin tulee huomioida työnantajan sivukulut ja lomaraha.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Kolmannen sektorin elinkeinotoiminta liittyy kiinteästi työllisyyden edistämiseen, sillä harjoitettu toiminta muodostaa oppimis- ja työympäristön, jossa pitkäaikaistyöttömät voivat edistää osaamistaan, suorittaa opintoja työvaltaisina menetelmin sekä saada valmennuksellista tukea avoimille työmarkkinoille siirtymiseen.

Elinkeinotoiminnan käsitteen muuttaminen kaupallisen toiminnan käsitteeksi, koskien uudelleenkäyttöä ja 100 000€ liikevaihtorajan ylitystä, vaikeuttaa myös Suomessa hyväksi ja järkeväksi todetun kiertotalouden edistämisen.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Kannatetaan sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamista, koska sosiaaliset yritykset ovat vähentyneet huomattavasti ja jatkossa nämä yritykset voivat saada palkkatukea samoin edellytyksin kuin muut yritykset myös osatyökykyisten kohdalla.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

Kuntien velvoitetyöllistämisen kustannukset nousevat, ellei kustannuksina huomioida työnantajan sivukuluja ja lomarahoja. Muutoin esitys on kannatettava.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

Tarpeellinen ja oikeansuuntainen uudistus, mutta työllistymisen tukemiseksi byrokratiaa tulee vähentää vieläkin tästä esityksestä. Työnantajan näkökulmasta palkkatuki ei ole riittävän houkutteleva niin palkkatuki -nimen, työnantajan saaman taloudellisen tuen ja byrokratian vuoksi. Palkkatukijärjestelmä olisi vaatinut kokonaisuudistuksen ja ketterämmän toimintatavan kehittämisen.

Huomioitava on, että osa työttömistä on toistuvasti pitkäaikaistyöttömiä, jotka eivät tukitoimista huolimatta työllisty avoimille työmarkkinoille vaan tarvitsevat tuettua työtä välityömarkkinoilla. Lisäksi on huomioitava, että tietyillä alueilla on rajattu määrä palkkatuella työllistäviä työnantajia.

Koemme tärkeänä, palvelutarpeen arvioinnissa ja palkkatuen myöntämisen lisäksi arvioidaan, olisiko henkilön työllistämisen edistämiseksi tarpeen tarjota myös muita palveluita. Savonlinnan kaupunki pitää tärkeänä, että ehdotettu uudistus edistäisi mahdollisuuksia rakentaa työllistymistä edistäviä palveluista ”polku” avoimille työmarkkinoille.

Tolvanen Anna
Savonlinnan kaupunki - Työllisyyspalvelut